

10. mars 2021

Innspill til Forslag til lov- og forskriftsendringer for å motvirke kroppspress

Sex og samfunn ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til forslaget til lov- og forskriftsendringer for å motvirke kroppspress. Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter. Vi driver Norges største poliklinikk for barn og unge opp til 25 år. I 2020 mottok vi over 45 000 henvendelser via besøk, telefon og chat. I 2020 fikk nesten 7000 9.klasseelever seksualitetsundervisning fra Sex og samfunn.

Sex og samfunn møter ungdom hver dag på mange ulike arenaer. Vi vet at barn og unge opplever økende press knyttet til utseende, prestasjon og følelsen av å måtte passe inn i trange bokser for å føle seg vellykket. Det er svært viktig at vi bekjemper årsakene til at slikt press oppstår. Sex og samfunn støtter derfor innstramning av regelverket for kosmetiske inngrep, ved innføring av økte kompetansekrav, endring i aldersgrense og strengere markedsføringsregler. Vi mener at en 18 års-aldersgrense er helt nødvendig for å skåne barn og unge.

Sex og samfunn mener, i tillegg til de foreslåtte endringene, at det er svært viktig å rette søkelyset mot forebyggende arbeid. Norsk ungdom ligger i verdenstoppen når det gjelder tilgang til porno. Det er lett tilgjengelig for ungdom med utstyr som nettbrett og telefoner. Medier og produksjonsselskap produserer serier som skaper mye press, ved å fremstille kropp på en bestemt måte og fremstiller usunne eksempler på hvordan man bør komme i posisjon ved å bruke utseende, kropp og sex. Barn og unge trenger hjelp for å forstå og håndtere det de ser og opplever. For å bekjempe kroppspress er det nødvendig å gjøre en innsats på mange arenaer, slik som barnehager, skoler, i skolehelsetjenesten, ved helsestasjon for ungdom, samt gjennom involvering av foreldre.

Et svært viktig innsatsområde er god og helhetlig seksualitetsundervisning. Sex og samfunn mener seksualitetsundervisning bør starte tidligere og gis hyppigere enn i dag. Vi mener seksualitetsundervisning er viktig for å sikre god fysisk, psykisk og seksuell helse og velvære. Vi mener at jevnlig samtaler med barn og unge om blant annet identitet, kropp, følelser, respekt, inkludering og andre relaterte tema bidrar til bredere aksept for mangfold. Forståelse av mangfold vil bidra til å minske press. Vi mener informasjon og undervisning om seksualitet bør inn allerede fra barnehagen av.

For at ansatte i barnehage og skole skal kunne snakke med barn og unge om dette må de få kunnskap og kompetanse. På oppdrag fra Sex og samfunn gjennomførte Kantar TNS i 2016 en undersøkelse som viste at lærerne ikke var fornøyde med seksualitetsundervisningen de selv ga¹. Kun 13 prosent mener de fikk kunnskap om seksualundervisning i løpet av utdannelsen som de kan bruke nå. I

¹ Kantar TNS 2016. [Seksualundervisning i skolen- En undersøkelse blant kontaktlærere i grunnskolen.](#)

2017 spurte vi elever om sine opplevelser av seksualitetsundervisning². Så mange som 8 av 10 mener at god seksualitetsundervisning på skolen er viktig for å få et godt forhold til egen kropp. Samtidig oppga nesten 5 av 10 oppgir at det var tema de savnet i undervisningen. Sex og samfunn mener vi bør gjennomføre en forsterket innsats når det gjelder seksualitetsundervisning og at lærere bør få et kompetanseløft.

Barnehage- og skolesektoren er viktige aktører i det forebyggende arbeidet, men det er også viktig å huske på skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom som er viktige lavterskeltilbud hvor barn og unge bør møte helsepersonell med en forståelse for kroppspress og hvordan dette kan motarbeides. Vi må derfor styrke disse tjenestene.

Samfunnet har det overordnede ansvaret for at usunne kroppsidealer får oppmerksomhet og at det blir slått ned på i omfang og i innflytelse. Vi mener det må gjøres en særskilt innsats på feltet. Vi foreslår at det utarbeides en handlingsplan mot kroppspress. På denne måten kan vi få en kartlegging av årsaker, hvordan det påvirker barn, unge og voksne i samfunnet og en samlet, tverrfaglig innsats mot kroppspress.

Med vennlig hilsen,

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder

² Kantar TNS 2017. [Seksualitetsundervisning i skolen - En kartlegging blant elever i 10. klassetrinn og 1 VGS.](#)